



Ayçe DİKMEN

ŞİDDET YAPAN ERKEK EVDEN GİTMELİ

- 4320 sayılı kanun nedir, neyi kapsıyor?

■ **Av. Lütfiye Kanar:** Ailenin Korunması Kanunu, Şiddetin önlenmesini amaçlıyor ama 4-5 maddelik çok kısa bir kanun. Yerine yenisi geliyor biliyorsunuz. En önemlisi şiddete maruz kalan kadının evde kalmasını, şiddet uygulayanın evden uzaklaşmasını sağlıyor, yaptırımları olan kanun. Ama yine de bizim ülkemize göre yetersiz kaldığını düşünülüyor, kadın örgütleri çok güzel bir öneri hazırladı, ama sanıyorum bazı kesintiler olacak.

- Merkeziniz hangi noktada devreye giriyor?

■ **Av. Ayşegül Altınbaş:** Parasız olmayan herkese, bütçesi Adalet Bakanlığı'ndan olmayan Adli Yardım üzerinden bir avukat veriliyor. Bunu alanların yüzde 70-80'i genellikle eşten, babadan ya da aileden bir kişiden mağdur kadınlar zaten. Hakkını aramak için gittiği adliyede ne yapacağını, tehlike içindeyse bundan nasıl kurtulacağını, nereye başvuracağını bilmiyor. İşte biz burada devreye giriyoruz. Hiç fakirlik şartı aranmadan herkese gönüllü danışma hizmeti veriliyor.

HERGÜN ADLİYEDE NÖBET TUTUYORUZ

- Kadın Hakları Danışma ve Hukuk Araştırmaları Merkezi ne zaman kuruldu?

■ **Av. Ayşegül Altınbaş:** Kadın Baro Başkanımızın önerdiği duyarlılıkla 2010'da kurulan Kadın Hakları Komisyonu Aralık 2011'de merkeze dönüştü. Başraklı İzmir Adliyesi'ndeki büromuzda bir baro personeli ve her gün gönüllü bir avukatın nöbet tutmasıyla hizmet veriyoruz.

- Kaç gönüllü avukat var? Hep kadın avukatlar mı gönüllü oldu?

■ **Av. Devrim Cengiz:** 4320 sayılı kanunun eğitim çalışmasına katılan yaklaşık 400 avukat içinden 50 avukat gönüllü olarak her gün adliyedeki merkezde dönüşümlü bulunuyor.

■ **Av. Reyhan Özkilerci:** Seminerlere erkek meslektaşlarımız da katılıp, nöbet tutan erkek avukatlar

az olsa da yine de var. Onlar da mağdurları görüşme teknikleri eğitimli olduklarından nasıl davranacaklarını, yaklaşımlarını biliyorlar.

■ **Av. Burcu Kazanan:** Genel olarak tüm barolarda Kadınsız Şiddete Karşı bir komisyon var ama adliye içerisinde böyle bir merkez birkaç yerde var. Mesela İstanbul bizim sonra vardı ama İzmir'deki bu çalışmalar diğerlerinin daha önde.

Şiddet gören kadınlar! Kurtulmak için ne yapacağınızı, haklarınızı bilmiyorsanız hemen

400 00 04'ü

arayarak ya da Bayraklı Adliye Binası, B Blok, 3. Kat, 331 nolu odaya her gün 9.00-17.00 arası giderek ilk adımı atabilirsiniz. Unutmayın, şiddeti haklı göstererek hiç bir sebep yoktur!

KADINLAR Günü için birçok organizasyon yapılıyor, ama İzmirli bir grup avukat sadece 8 Mart'ta değil, her gün kadınlar için çalışıyor. Hem de bir kuruluş olmadan, gönüllü olarak. Kadın Hakları Danışma ve Hukuk Araştırmaları Merkezi avukatları toplumdaki kadınları şiddetten kurtarmak için harekete geçti ve ücretsiz danışmanlık hizmeti vermeye başladı. **İzmir Barosu**'nun Kadın Merkezi'nden sorumlu Yönetim Kurulu üyelerinden Ayşegül Altınbaş ve merkezde gönüllü avukatlardan Devrim Cengiz, Birtül Değirmenci, Lütfiye Kanar, Reyhan Özkilerci, Burcu Kazanan, Rahile Horzum ve Seda Aksoy çalışmalarını anlattı.

SİĞİNMA EVİNDE KOSULAR

■ **Av. Rahile Horzum:** Sığınma evlerinde koşullar o kadar zor ki, mesela son gittiğim de Gürcistanlı İd kadın vardı, çocukları için çorap ve giyecekleri, mamaları yoktu. Sığınma evi benim ve yiyecek dışında bir şey veremiyor, şartlar çok zor. O nedenle şiddet gören kadın evde kalmalı, hatta boşanma olmadan da mutlaka nafaka bağlanmalı.

Gönüllü avukatlar şiddetten kurtarıyor



Seda Aksoy, Rahile Horzum, Lütfiye Kanar, Devrim Cengiz, Birtül Değirmenci, Ayşegül Altınbaş, Reyhan Özkilerci, Burcu Kazanan

HAKİM ÜNİVERSİTE MEZUNU ERKEĞİ KOLLUYOR

- Davalarda yaklaşımlar nasıl oluyor? Kadınlar korunuyor mu?

■ **Av. Seda Aksoy:** Çifte standartlar var. İnsan hakları için yaptığım dosya taramasında hakimlerin karar vermesinde benzer darp raporuyla gelen iki kadına şiddet yapan kişi eğitimsiz ise, düşük sosyal statüye sahipse hakim hemen uzaklaştırma karar veriyorken, şiddet uygulayan üniversite mezunu, daha yüksek sosyal statüye sahipse hakim hemen karar vermiyor. Bir de polis, asker gibi meslek gereği silahlı olanlar şiddet uyguluyor, silahlan mutlak alınmalı. Böyle bir astsubay hakkında gece silahını bırakma kararı verildi.

KOCAM BİÇAK FIRLATTI AMA ŞİDDET GÖRMEDİM

- Bir de kadınlar yaşadıklarını bazen şiddet gibi algılamıyor değil mi?

■ **Av. Seda Aksoy:** Çok uzun yıllar süren evlilik ve biriktirilmiş şiddet kanıksanmış oluyor. Hatta bazen çocukları yetiştiren oluyor ve annelerini babalarını şiddetinden korumak için boğanmasını istiyor. Boşanma davasında şiddet görüyor musunuz denilince, 15 yılın üzerindeki evliliklerde önce 'yo hayır' diyor, ama sonra 'aslında arada arkaında bıçak fırlattı' diyor. Yani çok uzun süre aynı davranışa maruz kalmaktan şiddetin ne olduğu kafasında bulamıyışım. O nedenle ilk şiddet görüldüğünde bir şeyler yapmalı.

ERKEK AVUKAT BİLE 'BIRKAÇ TEKME ŞİDDET DEĞİL' DİYOR

■ **Av. Rahile Horzum:** Genel olarak toplumda bir şiddet algısı yanlış yapıyor. Okullarda bile terbiye adı altında yapılanlar bazen şiddete giriyor. Küçük çocuk 'yapma' diye haklarını ya da sarımsan dövmekle aynı etiydi bıraktığını psikologlar söylüyor. Fiziksel şiddetten ziyade psikolojik şiddet de kabul edilmeli.

■ **Av. Ayşegül Altınbaş:** Bir davamda karşı tarafın erkek avukatı şöyle yazmış; 'Bırkaç tekme şiddetten sayılmaz'. Bir avukat bile bunu söyleyebiliyor. Yani toplumun şiddete bakışı da düzeltilmeli. Kadınları da şiddet gördüğünü ifade edebilmeleri gerekli. Hemen karakola ya da en yakın sağlık ocağına gidip rapor alınmalı. Eğer cinayet şiddet gördüyseniz asla yıkanmamalısınız. Yalnız sağlık kurumundaki doktorlar da gelen kadının dayak yediği belliyken merdivenden düştüğün demesine inanmamalı, görmeden gelmemeli, takip etmemeli. Şiddet görmüş, risk altındaki kadını görmezden gelerseniz, sonra otopsi için geliyor.

KANUNUN ÖNCE ADI DEĞİŞMELİ; AİLEYİ DEĞİL, KADINI KORUMA OLMALI

- Aslında bir sürü yasa, kanun çıkıyor aile içi şiddete yönelik ama neden sorun hala bu kadar yaygın?

■ **Av. Birtül Değirmenci:** Ev içi şiddete son vermek için uluslararası bir anlaşma imzalandı. Türkiye bunu ilk imzalayan ülkelerden. Ama Türkiye de başta ne kadar imzalandı her anlaşma. Her vasa uygulansa kadına şiddet diye bir şey olmazdı.

■ **Av. Ayşegül Altınbaş:** Bazen kanunum içerdiğinden önce yasa da değiştirilmeli. Aileyi Koruma Kanunu değil Kadını Koruma Kanunu olmalı. Çünkü şiddet uygulayan zaten aileden bir ve biz kadını ailesinden kopmasıyla çalışıyoruz. İstatistiklere göre 3 kadından biri şiddete uğunyor, şiddeti uygulayanın tamamı erkek ve yüzde 80'i aile bireyi. E. bu durumda aileyi nasıl koruyacağız, kadını kurban ederek mi?

KADIN AİLE İÇİN KURBAN EDİLMEMELİ

- Bu merkezlerin önceliği ne?

■ **Av. Birtül Değirmenci:** Sadece fiziksel değil, psikolojik, ekonomik şiddet mağduru olan kadınlar bize geldiğinde artık dayanamayacak noktadadır. Başvuracakları yer anıyorlar ve bulamazlarsa o şiddete geri dönmüyorlar, katlanıyorlar. O yüzden mutlaka bu merkezlerin kadını yanında tutulması gerekir. Şu anki sisteme göre kadın sadece ailenin içerisinde tanımlanıyor ve aile içerisinde sorunlar çözülmemeli yani aile kadından önce gelir deniyor. Oysa kadın bir insan, bir bireydir, öncelikleri vardır, aile için kendini kurban etmek zorunda değildir.

KİMSE İKİ TOKATLA MERKEZE GELMİYOR

- Kadınlar hangi aşamada merkeze başvuruyorlar?

■ **Av. Devrim Cengiz:** Kimse iki tokatla merkeze gelmiyor. Tüyleri diken diken eden hikayeler var. 10-20 yıl şiddet gören en sonunda gelebilen kadınlar var. Ama umut veren öyküler de var, 22 yaşında bir kadına kocası hem şiddet uyguluyor, hem de fuhuşa zorluyordu. Avukat atadık, koca tutuklandı. Kadına ailesi sahip çıktı. Pazarda gördüm havlu kenarlarına nakış işlemiş satıyordu, hayata tekrar tutunmuş, mutluydı. Yani o adımı atabiliyorsa ve ailelerinden destek görürse olay düzeliyor.

■ **Av. Rahile Horzum:** Genelinde eğitim ve kültür seviyesi düşük olanlar geliyor, ama üniversite mezunu olup olayın bilincinde olanlar da var. Sığınma evlerinden bize yönlendirilenler de var. Mesela devamlı arayan yaşlı bir kadın var. Hala bize gelecek gücü toplayamadı, bilgi alıp kapıyor. Senelerdir şiddete uğunyor, sorular soruyor, ama bir türlü gelememi.

SİĞİNMA EVLERİNİN KAPASİTESİ YETERLİ DEĞİL

- Size başvuran kadınlara ne diyorsunuz?

■ **Av. Ayşegül Altınbaş:** Eğer bir boşanma davası açılması gerekiyorsa adli yardım evraklarını doldurup avukata yönlendirilmesini sağlıyoruz. Şiddet görüp gelmişse tespitlerini yapıyoruz, Cumhuriyet Savcılığı'na götürüyoruz, şikâyetin zapta geçmesini sağlıyoruz. 4320 sayılı yasa gereği şiddet uygulayanın evden uzaklaşmasını sağlıyoruz, silahı varsa bırakıyoruz, koruma kararı çıkarıyoruz.

- Sığınma evlerine gidiliyor da sonra ne oluyor?

■ **Av. Ayşegül Altınbaş:** Hukuk ayağından biz tutuk diye sorunlar çözülüyor. Her alanda eşitlik olmadan tam olarak çözülüyor. Kadın karakola başvurup kalacak güvenli yerim yok derseniz, sığınma evine konuyor. 3 ay kalabiliyor, zorunlu durumlarda 3 ay daha kalın veriliyor. Ama 6 ay sonra ortada kalıyor. Sığınma evleri zaten kapasite üstü çalışıyor, İzmir'de sadece 300 kişilik kapasite var. O nedenle kadını evden çıkarmamak, faili uzaklaştırmak gerekli. Diğer türlü mağdur cezalandırılmıyor. Sığınma evleri çoğaltılmalı, bütçeler artırılmalı, desteklenmeli, kadınlara o sürede iş bulunmalı, tek başına var olabilmeleri sağlanmalı.

